

Het oliedispersiebad in de heilpedagogiek:

Kirstin Möller www.haus-arild.de

Een therapeutisch milieu scheppen

Het is op de eerste plaats het samenwerken van de verschillende werkvelden, dat in Haus Arild therapeutisch werkt. Het zijn de ritmes en de rituelen, het is de behoedzaamheid waarmee iedere leerling in zijn eigen tempo in het onderwijs wordt begeleid, het is het aanspreken van de zintuigen, het is de tuin en de omgeving en er is nog veel meer, wat zijn therapeutische werkzaamheid ontvouwt.

Deze therapeutisch werkende, schoolse en pedagogische verzorging en motivatie wordt met behulp van uitgekozen therapieën gecombineerd. Deze worden individueel op de leerling afgestemd en worden door ervaren, gekwalificeerde therapeuten op voorschrift van een arts uitgevoerd.

Een belangrijk bereik binnen de therapie is de uitwendige therapie, hier in het bijzonder het oliedispersiebad.

Sinds 2006 is er in Huis Arild een werkring voor oliedispersiebaden. Daar hebben ervaren oliedispersiebad-therapeuten zich verbonden om samen met de arts van de instelling en gasten uit andere zorginstellingen of sociaal-therapeutische instellingen, aan de therapeutische basis te werken en over de patiënten tot uitwisseling te komen. Over de uitgevoerde therapieën stellen we berichten op. Het navolgende voorbeeld geeft een indruk van ons werk.

Documentatie betreffende de oliedispersiebad-therapie in Huis Arild

Naam: Michel W. (naam gewijzigd)

Geboortedatum 23-08-1998

Groep: Daggroep

Leiding: Mevrouw M.

Behandelaar: Mevrouw R.

Baden 1x per week

Voorgescreven: via de kinderbespreking / Instellingsarts

Anamnese:

Michel is het tweede kind van zijn ouders, hij heeft een oudere zus Y., geboren op 20-11-1995 en een jongere zus T., geboren op 09-10-2005.

De vader is zelfstandig tandtechnicus. De moeder is op het moment huisvrouw, heeft echter eerder ook als tandtechnicus gewerkt. De familie woont landelijk op een voormalige boerderij, die de vader als bijkomstig boerenbedrijf runt.

De familie is goed verbonden met de sociale setting van het dorp.

Ontwikkeling:

De zwangerschap verliep normaal, Michel werd middels een natuurlijke geboorte in de 40^e week geboren met een gewicht van 3290 gram en 51 cm lengte. De vroege kindertijd verliep normaal, hij kreeg 6 maanden uitsluitend borstvoeding welke tot de 9^e maand werd afgebouwd. Michel was een heel rustige baby, hij sliep veel. Opvallend was, dat hij geen kracht had om te kruipen. Bij hem zijn daarbij steeds de handgewrichten omgeknikt. Met 6 maanden werd bewegingstherapie voorgeschreven. Het gecoördineerd kruipen deed hij toen ruim een jaar oud was. Zitten kon hij na 10 maanden, staan na 12 maanden, los lopen na 16 ½ maand. Hij liep heel onzeker en is vaak gevallen. Zijn bewegingen waren wild en ongecoördineerd.

Naast de motorische ontwikkeling verliep ook de spraakontwikkeling duidelijk vertraagd. Hij had een heel geringe woordenschat en een multiple dyslalie. Michel kreeg speciale hulp ter ondersteuning van de spraakontwikkeling toen hij 2 jaar was en vanaf zijn 5e jaar logopedie. In de kleutertijd vertoonde Michel deels een extreme achterstand in zijn sensomotorische-, taal-, cognitieve- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Hij beschikte over een heel geringe concentratieboog, was vaak heel onrustig en had weinig uithoudingsvermogen.

Michel had ook moeilijkheden met de waarneming. Wanneer hij moe werd, moest hij steeds tastbelevingen zoeken om zichzelf gewaar te worden. Hij wreef zich dan veelvuldig in de ogen, kon amper nog tot samenhangend denken of spreken komen en stond eigenlijk volledig buiten zichzelf. Hij trapte en sloeg dan onwillekeurig andere kinderen. Michel was over zijn eigen doen en laten in het algemeen heel ongelukkig.

Vorderingen tot nu toe:

Michel heeft een omvangrijk pakket aan hulp ontvangen door de voorschoolse hulp, logopedie en ergotherapie. Met bijna 8 jaar kwam Michel op school in Haus Arild. Michel werd vanaf augustus 2005 gedurende 18 maanden met het geneesmiddel methylphenidat behandeld. Nadat hij in het begin van de medicatie in het geheel zich rustiger en opnamevaardiger toonde, viel hij na korte tijd zowel in de kleuterklas als ook thuis, ondanks verhoogde dosering van de medicatie, weer vaker op door extreme onrust en concentratieproblemen. Toen Michel met de gang van zaken in Haus Arild vertrouwd geworden was, werd de methylphenidat medicatie stopgezet en vervangen door een homeopatische constitutiebehandeling. Sindsdien heeft zich in Michels concentratieboog en bewegingsonrust nog geen verandering voorgedaan.

Groep:

Michel bezoekt de daggroep nu voor het derde jaar, samen met in totaal 12 jongens en meisjes in de leeftijd van 6 tot 14 jaar. Tijdens die tijdspanne is de samenstelling van de groep steeds aan verandering onderhevig geweest. Michel maakt kleine vorderingen, heeft echter nog steeds een grote behoefte aan hulp. Hij heeft strakke begeleiding nodig om de school- en daggroep zonder problemen aan te kunnen. Er is een tendens om in chaotische toestanden te vervallen, aangezien Michel de noodzakelijke zelfsturing tot nu toe niet tot zijn beschikking heeft. Door gewoontevorming en het voortdurende toezicht heeft hij binnen de instelling een relatieve zelfstandigheid kunnen bereiken. Michel beheerst, door veelvuldig oefenen, alle praktische dagelijkse bezigheden op een bij zijn leeftijd passend niveau. Op het gebied van de spraakontwikkeling kon Michel goede vooruitgang boeken. Zijn woordenschat is duidelijk uitgebreid, hij kan goed samenhangend vertellen, mits hij uitgerust is. Zodra hij echter moe is of onder druk staat, spreekt hij heel snel en onduidelijk. Michel is in de groep goed opgenomen en in de basis een vriendelijk gestemd, hulpvaardig kind. Michel had grote problemen op school en werd heel vaak buiten de klas gehouden. Hij had dan wisselende hulp voor leren en reïntegratie.

Oliedispersiebaden:

Bij het begin van de behandeling was Michel 10 jaar. Hij heeft een lichte huid (maar niet doorschijnend), lichtblond krullend haar en bruine ogen. Op zijn rug heeft Michel veel grote donkere pigmentvlekken. De huid is behoorlijk droog. Zijn gezichtstreken zijn grof. Met 130 cm lengte en 24,7 kg gewicht is hij voor zijn leeftijd klein en heel slank. Zijn lichaamsbouw komt wat gestuwd, taai en gespannen over. De tandenwisseling is ten opzichte van de rest van zijn ontwikkeling heel ver, doch zitten de tanden niet netjes in de rij. Hij heeft een lichte overbeet. Michel is een verzorgd kind, met goede gewoontes. Hij hecht bijvoorbeeld zelf heel veel waarde aan mooie bij elkaar passende kleding. Michel beweegt zich heel vaardig en

volhardend als de bewegingen door de opdracht duidelijk gestuurd worden, anders is hij deels onrustig en impulsief.

De ademhaling is onritmisch vlak, hij heeft geen harmonische in- en uitademing.

Constitutie:

Michel heeft grote moeilijkheden om afgemeten en passend op zintuigindrukken te reageren. Hij is met zijn aandacht altijd op de omgeving georiënteerd en daardoor aan een voortdurende overvloed van prikkels overgeleverd. Bijkomende specifieke indrukken zijn voor hem dan teveel. In het begin van de behandeling was Michel vaak dromerig. In deze tijd had hij ook de tendens om op de tenen lopen. Michel heeft grote angsten, vooral verlatingsangst naar zijn moeder.

Diagnose:

Mogelijk ADHD, waarnemingsmoeilijkheden, vertraagde ontwikkeling in het bijzonder van de motoriek en spraak.

Doel van de behandeling:

Michel zou de mogelijkheid moeten hebben om zich te ontspannen en tot rust te komen. Door de omhullende werking van het bad en de rustpakking moet Michel bescherming en geborgenheid beleven.

Aanvullend zou een verdieping en harmonisering van de ademhaling tot stand kunnen komen.

Verloop van de baden:

Michel heeft 18 baden gekregen. Hij werd met koper-lavendel-olie, rosemarijn-olie en goud-rozen-lavendel-olie behandeld. Hij krijgt een keer in de week een bad op dinsdagmiddag. De behandelingsduur bedraagt vanwege organisatorische noodzaak 90 minuten. Michel was vaker ziek, daarom kon het wekelijkse ritme van baden niet volgehouden worden. In de vakanties werd er ook geen bad gegeven.

Michel is altijd vrolijk als hij voor het bad komt. In het begin heeft hij heel nadrukkelijk de grenzen uitgeprobeerd en veel kattenkwaad uitgehaald. Hij heeft veel onzin gesproken, grimassen getrokken en kwam maar moeizaam tot rust. Na het vierde bad veranderde zijn manier van doen langzamerhand. Er waren perioden dat hij met hoofd- of buikpijn aankwam. Deze klachten waren echter verdwenen toen de schoolsituatie meer ontspannen werd.

Bij de begroeting was zijn blik vluchtig.

Michel heeft een behoorlijk gelijkmatige lichaamstemperatuur van vaak 36,7 tot 36,8 °C.

Hij was niet gelijkmatig doorwarmd. Er waren koude zones bij de bovenbenen en in het nierbereik. Handen en voeten waren over het algemeen warm.

De badtemperatuur werd altijd 1 °C onder de lichaamstemperatuur gehouden. Hij vond deze temperatuur aangenaam. De lichaamstemperatuur is telkens na het bad gestegen, soms tot 37,5 °C. De temperatuur heeft zich in de loop van de laatste 12 maanden niet veranderd.

De adem heeft zich na verloop van tijd wel veranderd. Michel is minder gestuwd en kan dieper in- en uitademen.

Als badolie werd in het begin koper-lavendel gekozen. Lavendel werkt rustgevend en ontspannend op het zenuw-zintuigstelsel. Het toegevoegde koper werkt op het niersysteem, welke de in- en uitademing beïnvloedt.

Om een algemene harmonisering en versterking van het midden te bereiken werd op goud-rozen-lavendel-olie overgeschakeld. De baduur bedroeg 20 tot 25 minuten.

Michels huid heeft de olie goed opgenomen, de massage was in het begin enkel met de handen mogelijk omdat Michel heel kietelgevoelig is. Later konden de zachte kinderborstels gebruikt worden.

Met de borstelmassage werd begonnen in rugligging bij de voeten, de benen opwaarts met intensievere behandeling van de bovenbenen (Michel had in het bad vaak veel gasvorming), aansluitend werden, bij de handen beginnend, de armen geborsteld, daarna werd de buik geborsteld. De behandeling werd in zithouding met de lemniskaten op de onderrug voortgezet. In buikligging werd de behandeling met lange strijkingen afgerond. Er werden altijd slechts enkele, zacht vloeiende borstelstreken uitgevoerd, de totale duur van de massage bedroeg 10 tot 15 minuten.

De huid is bij de borstelmassage licht rood geworden.

Michel liet zich graag in de rustpakking wikkelen, waarbij hij zich bij het bovenlichaam altijd weer vrij maakte. Hij lag dan altijd rustig met gevouwen handen. Hij is regelmatig in de rustpakking in een diepe slaap gevallen. In het begin heeft hij veel gedroomd en in zijn slaap gepraat, waarbij hij sterk zweette. Hij kon moeilijk wakker gemaakt worden, zo diep was zijn slaap. De slaap heeft zich in de loop van de behandeling veranderd, hij was rustiger, met minder dromen en na het wakker worden was hij meteen goed aanspreekbaar.

Na de rustpakking had Michel een rozige gezichtshuid, de warmte had zich goed over het lichaam verdeeld, hij kon goed blikkontakt houden, toonde zich heel 'present' en goed in zichzelf rustend.

De uitdrukking in de ogen veranderde in het verloop van de behandeling.

Resultaten:

Na verloop van tijd kon Michel zich tijdens de behandelingen goed ontspannen en tot rust komen. Hij heeft zich in bad zeer goed en behoed gevoeld. De aanvankelijk bijzondere manier van doen is geheel weg. Ook op de ademhaling hadden de baden een positieve invloed.

Michel is in zijn geheel minder gestuwd. De tenengang is nagenoeg verdwenen. Michel is duidelijk meer geaard. Hij heeft tenslotte nauwelijks meer last van darmgas in het bad. Er schijnt een harmonisering van de wezensleden plaatsgevonden te hebben.